

Załącznik do pisma Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury
z dnia 4 marca 2015 r., nr BD-I-023-2/2014,
skierowanego do Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

**Propozycje poprawek
do ustawy o zmianie ustawy
o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury
oraz niektórych innych ustaw,
uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 20 lutego 2015 r.**

druk senacki nr 835

Kraków, dnia 4 marca 2015 r.

W s t ę p

Propozycje niżej przedstawionych poprawek mają na celu przede wszystkim usunięcie luk prawnych, dostrzeżonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 835), zwanej dalej w skrócie „ustawą”. Część poprawek zmierza do wprowadzenia zmian, których celem jest poprawienie zaproponowanych rozwiązań prawnych.

Wprowadzenie zmian do ustawy stało się konieczne również z uwagi na ogłoszenie przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 27 lutego 2015 r. zarządzenia o naborze na aplikację ogólną, której rozpoczęcie zostało zaplanowane na dzień 1 lutego 2016 r.

Propozycje poprawek zostały wyróżnione w tekście kursywą i kolorem czerwonym. Odnoszą się one do poszczególnych artykułów ustawy.

Poprawka nr 1 do art. 1 ustawy.

Art. 1. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2012 r. poz. 1230 oraz z 2014 r. poz. 1071) wprowadza się następujące zmiany:

14) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. 1. Patronów poszczególnych praktyk powołuje się spośród odpowiednio sędziów, referendarzy sądowych i prokuratorów, za ich zgodą. Za sprawowanie patronatu przysługuje wynagrodzenie. *Wynagrodzenie jest wypłacane ze środków budżetowych sądu okręgowego w odniesieniu do patronów powoływanych przez prezesa sądu okręgowego lub ze środków budżetowych prokuratury okręgowej w odniesieniu do patronów powoływanych przez prokuratora okręgowego.*”

Uzasadnienie

Poprawka nr 1 ma na celu usunięcie luki prawnej poprzez jednoznaczne wskazanie jednostki budżetowej, z której budżetu będą finansowane wynagrodzenia patronów praktyk.

W obowiązującym stanie prawnym do Dyrektora Krajowej Szkoły należy kompetencja do powoływania patronów praktyk i przyznawania im wynagrodzeń, wypłacanych ze środków budżetowych Krajowej Szkoły. Zgodnie z tym modelem aplikacji, całość wydatków budżetowych koniecznych do pokrycia kosztów szkolenia wstępnego pokrywana jest z budżetu Krajowej Szkoły (stypendia aplikantów, wynagrodzenia wykładowców i patronów oraz inne koszty). Model aplikacji zaproponowany w ustawie zerwał z zasadą skoncentrowania wydatków budżetowych w jednej instytucji. Aplikanci zamiast stypendium mają otrzymywać wynagrodzenie za pracę wypłacane przez sąd okręgowy lub prokuraturę okręgową. Ustawa przyznaje uprawnienie do powoływania patronów praktyk prezesowi sądu okręgowego lub prokuratorowi okręgowemu. Przejęcie przez te organy organizacji praktyk, w tym powoływania patronów, powinno łączyć się z wypłacaniem wynagrodzeń ze środków budżetowych jednostek przez nich kierowanych. W celu usunięcia wątpliwości, które mogą się pojawić już na etapie planowania budżetu

państwa, wskazanym jest wprowadzenie przepisu stwierdzającego wprost, że wynagrodzenie patrona praktyki jest wypłacane ze środków budżetowych tej jednostki, której organ powołuje patrona.

Poprawki nr 2 i 3 do art. 2 ustawy.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

Poprawka nr 2

pkt 2 lit. d)

art. 100a ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Asystent prokuratora po przepracowaniu pięciu lat na tym stanowisku może przystąpić do egzaminu prokuratorskiego. Asystent prokuratora, który złożył egzamin notarialny, adwokacki lub radcowski, może przystąpić do egzaminu prokuratorskiego po przepracowaniu czterech lat na stanowisku asystenta prokuratorskiego. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu prokuratorskiego asystent prokuratora zgłasza Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na trzy miesiące przed terminem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę. *W takim przypadku asystent prokuratora dopuszczany jest do egzaminu prokuratorskiego organizowanego w danym roku dla aplikantów prokuratorskich. W przypadku niewyznaczenia w danym roku terminu egzaminu dla aplikantów prokuratorskich, Minister Sprawiedliwości w uzgodnieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły może wyznaczyć termin przeprowadzenia egzaminu prokuratorskiego dla asystentów prokuratorów.*”

Poprawka nr 3

Zmienia się pkt e)

e) po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:

„11a. W przypadku nieprzystąpienia przez asystenta prokuratora do egzaminu, Dyrektor Krajowej Szkoły zwraca 2/3 uiszczonej opłaty.”.

Uzasadnienie

Poprawka nr 2 jest propozycją zmiany ustawy mającą na celu pozostawienie po wejściu w życie niniejszej ustawy możliwości przeprowadzania wspólnego egzaminu dla aplikantów prokuratorskich i asystentów prokuratorów. Ponadto regulacja ta, w sytuacji, gdy w danym roku nie będzie organizowany egzamin dla aplikantów, pozwoli na przeprowadzenie egzaminu wyłącznie dla asystentów prokuratorów.

Przepis - umożliwiający zorganizowanie wspólnego egzaminu prokuratorskiego, przeprowadzanego przez jedną komisję egzaminacyjną w oparciu o materiał egzaminacyjny opracowany przez jeden zespół - zapewni jednolity poziom egzaminu dla wszystkich osób

uprawnionych do przystąpienia do niego w danym roku, zweryfikuje stopień przygotowania do egzaminu aplikantów i tych, którzy przygotowywali się samodzielnie oraz pozwoli na uniknięcie kosztów związanych z organizowaniem dwóch odrębnych egzaminów w roku, jednego dla aplikantów, a drugiego dla asystentów.

Brak zaproponowanej regulacji spowoduje, że już w bieżącym roku niemożliwym stanie się przystąpienie asystentów prokuratorów do egzaminu prokuratorskiego, który zgodnie z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości nr 38/15/DPrC z dnia 22 stycznia 2015 r., rozpocznie się w dniu 10 września 2015 r. Ustawa przewiduje bowiem inną niż dotychczas strukturę składów zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej. Art. 8 ustawy stwierdza, że do aplikacji rozpoczętych przed wejściem w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy, zatem w 2015 r. dla aplikantów zostanie zorganizowany egzamin na starych zasadach. Brak takiego przepisu w stosunku do asystentów, którzy już zgłaszają gotowość wzięcia udziału w tegorocznym egzaminie, będzie oznaczać, że dla nich egzamin powinna przeprowadzić komisja powołana wg nowych przepisów, a materiały egzaminacyjne powinien opracować zespół powołany także zgodnie z nowymi przepisami. W konsekwencji spowoduje to konieczność powołania dwóch zespołów i dwóch komisji egzaminacyjnych oraz doprowadzi do podwyższenia kosztów egzaminu prokuratorskiego. Te dodatkowe wydatki nie zostały przewidziane w uzasadnieniu ustawy oraz nie zostały zaplanowane przy określaniu budżetu Krajowej Szkoły.

Poprawka nr 3 ma na celu rozszerzenie stosowania regulacji - uchwalonej przez Sejm w dniu 20 lutego 2015 r., zawartej w nowym art. 21 ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole, na opłaty uiszczane przez asystentów prokuratorów, którzy zgłosili się do egzaminu prokuratorskiego, ale ostatecznie do niego nie przystąpili. Wskazany artykuł nakazuje Dyrektorowi Krajowej Szkoły dokonywanie z urzędu zwrotu 2/3 opłaty w przypadku nieprzystąpienia przez kandydata do konkursu na aplikację. Nowa regulacja zdecydowanie uprości całe postępowanie. Ponadto, usunie wątpliwości prawne, które powstały już podczas stosowania obowiązującego przepisu art. 21 ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole, nakazującego zwrócenie opłaty na wniosek kandydata złożony w terminie 14 dni przed terminem pierwszego etapu konkursu na aplikację ogólną. Celowym wydaje się identyczne, jak w przypadku konkursu na aplikacje specjalistyczne, uregulowanie kwestii zwrotu opłaty uiszczanej przez asystentów prokuratury przy zgłoszeniu przystąpienia do egzaminu prokuratorskiego.

Poprawki nr 4 - 7 do art. 5 ustawy.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 133) wprowadza się następujące zmiany:
6) art. 151c otrzymuje brzmienie:

Poprawka nr 4

„Art. 151c. § 1. Referendarz może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu trzech lat na stanowisku referendarza lub asystenta sędziego. Wniosek

o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego referendarz zgłasza Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na trzy miesiące przed terminem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę. *W takim przypadku referendarz dopuszczany jest do egzaminu sędziowskiego organizowanego w danym roku dla aplikantów sędziowskich. W przypadku niewyznaczenia w danym roku terminu egzaminu dla aplikantów sędziowskich, Minister Sprawiedliwości w uzgodnieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły może wyznaczyć termin przeprowadzenia egzaminu sędziowskiego dla referendarzy i asystentów sędziów.*

Poprawka nr 5

§ 2. W przypadku nieprzystąpienia przez referendarza do egzaminu, Dyrektor Krajowej Szkoły zwraca 2/3 uiszczonej opłaty.”

7) w art. 155:

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

Poprawka nr 6

„§ 7. Asystent sędziego po przepracowaniu pięciu lat na tym stanowisku może przystąpić do egzaminu sędziowskiego. Asystent sędziego, który złożył egzamin notarialny, adwokacki lub radcowski może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu czterech lat na stanowisku asystenta sędziego lub referendarza sądowego. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego asystent sędziego zgłasza Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na trzy miesiące przed terminem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę. *W takim przypadku asystent sędziego dopuszczany jest do egzaminu sędziowskiego organizowanego w danym roku dla aplikantów sędziowskich. Przepis art. 151c § 1 zdanie ostatnie stosuje się.”*

c) po § 7 dodaje się § 7a w brzmieniu:

Poprawka nr 7

„§ 7a. W przypadku nieprzystąpienia przez asystenta sędziego do egzaminu, Dyrektor Krajowej Szkoły zwraca 2/3 uiszczonej opłaty.”.

Uzasadnienie

Poprawka nr 4 (art. 151 c § 1 zdanie ostatnie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych) i **poprawka nr 6** (art. 155 § 7 usp) zawierają – analogiczne do poprawki nr 2 - zmiany pozwalające na przeprowadzenie wspólnego egzaminu sędziowskiego dla aplikantów sędziowskich, referendarzy sądowych i asystentów sędziów.

Niewprowadzenie tej regulacji spowoduje, że w bieżącym roku niemożliwe stanie się przystąpienie referendarzy sądowych i asystentów sędziów do egzaminu sędziowskiego

wyznaczonego dla aplikantów sędziowskich. Zgodnie z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości nr 58/15/DPrC z dnia 27 stycznia 2015 r. egzamin ten rozpocznie się w dniu 8 września 2015 r. Tymczasem już obecnie referendarze i asystenci deklarują zamiar przystąpienia do tego właśnie egzaminu, co gwarantuje im dotychczasowy stan prawny.

Poprawka nr 5 (art. 151c § 2 usp) i **poprawka nr 7** (art. 155 § 7a usp) zawierają propozycję – analogiczną do zawartej w poprawce nr 3 - rozszerzenia stosowania regulacji uchwalonej przez Sejm w dniu 20 lutego 2015 r., zawartej w art. 21 ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole, a nakazującej Dyrektorowi Krajowej Szkoły zwracanie z urzędu 2/3 opłaty w przypadku nieprzystąpienia przez kandydata do konkursu na aplikację, na opłaty uiszczane przez referendarzy sądowych i asystentów sędziowskich, którzy zgłosili się do egzaminu sędziowskiego i ostatecznie do niego nie przystąpili. Zmiana uprości postępowanie w sprawie zwrotu opłaty i usunie wątpliwości prawne, które powstały podczas stosowania dotychczasowego przepisu art. 21 ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole, nakazującego zwrócenie opłaty na wniosek kandydata złożony w terminie 14 dni przed terminem pierwszego etapu konkursu na aplikację ogólną.

Poprawka nr 8 wprowadzająca do ustawy art. 8a.

Art. 8a. „Art. 32 ust. 3-12, art. 34 ust.2-5, art. 37 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do egzaminów sędziowskiego i prokuratorskiego, poczynając od 2016 r.”

Uzasadnienie

Poprawka nr 8 ma na celu wprowadzenie do ustawy artykułu 8a, rozciągającego stosowanie przepisów art. 32 ust. 3-12, art. 34 ust. 2-5, art. 37 ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na aplikacje sędziowską i prokuratorską, prowadzone na dotychczasowych zasadach. Zmiana ta zaczęłaby obowiązywać **poczynając od 2016 r.**

Przyjęte w ustawie rozwiązania dotyczące egzaminu sędziowskiego i prokuratorskiego przewidują inny sposób powoływania zespołu i komisji egzaminacyjnej, inny ich skład, uwzględniają rolę Prokuratora Generalnego i określają minimalne warunki zdania tych egzaminów. Regulacje te uwzględniają doświadczenia związane z przeprowadzonymi już w Krajowej Szkole w latach 2011 – 2014 egzaminami. Z tych względów powinny one znaleźć zastosowanie w możliwie najszybszym terminie, tj. od roku 2016 i niezależnie od tego, czy do egzaminów będą przystępować aplikanci starej, czy nowej aplikacji.

Brak takiej regulacji może spowodować konieczność przeprowadzenia w 2020 r. i latach następnych egzaminów na starych zasadach dla jednego lub kilku aplikantów sędziowskich i prokuratorskich starej aplikacji. W tym celu koniecznym stanie się powoływanie zespołów i komisji egzaminacyjnych na podstawie dotychczasowych przepisów, tylko dla tych osób, zamiast przeegzaminowanie ich przez komisje powoływane corocznie do przeprowadzenia egzaminów dla aplikantów nowych aplikacji.

Zaproponowanego rozwiązania nie da się wprowadzić już od 2015 r., ponieważ Minister Sprawiedliwości, na podstawie dotychczasowych przepisów, wydał w dniach 22 i 27

stycznia 2015 r. zarządzenia w sprawie przeprowadzenia w tym roku egzaminów sędziowskiego i prokuratorskiego. W związku z tym, rozpoczęło się już postępowanie zmierzające do przeprowadzenia obu egzaminów, w tym działania zmierzające do powołania zespołów i komisji egzaminacyjnych.

Poprawka nr 9 wprowadzająca do ustawy art. 8b.

Art. 8b. „Aplikanci sędziowski i prokuratorscy, którzy odbywali aplikację na podstawie przepisów dotychczasowych i wobec których została wydana decyzja o zawieszeniu w prawach i obowiązkach aplikanta, po uchyleniu tej decyzji kontynuują aplikację na warunkach wyznaczonych przez Dyrektora Krajowej Szkoły.”

Uzasadnienie

Poprawka nr 9 ma na celu wprowadzenie do ustawy art. 8b, regulującego sytuację prawną aplikantów starych aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, którzy w trakcie ich odbywania zostali zawieszeni w prawach i obowiązkach, a wobec których Dyrektor Krajowej Szkoły podjął decyzje o uchyleniu decyzji o zawieszeniu już po zaprzestaniu szkolenia aplikantów starych aplikacji (por. art. 40 ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu dotychczasowym).

Na podstawie zaproponowanego przepisu, Dyrektor Krajowej Szkoły będzie mógł określić warunki kontynuowania szkolenia przez aplikantów starej aplikacji wraz z rocznikami aplikantów nowej aplikacji. Należy przy tym zauważyć, że aplikanci starych aplikacji specjalistycznych legitymują się dyplomem ukończenia dwunastomiesięcznej aplikacji ogólnej, a nabyte przez nich w toku tej aplikacji umiejętności pozwalają na zrezygnowanie wobec nich z obowiązku odbycia niektórych szkoleń i praktyk przewidzianych w nowych programach aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej oraz zdania kolokwium i części sprawdzianów wiedzy i umiejętności.

Brak regulacji spowoduje, że aplikanci starych aplikacji specjalistycznych, którzy zostali zawieszeni w prawach i obowiązkach z przyczyn zdrowotnych lub losowych, a wobec których po roku 2019 zostanie wydana decyzja o uchyleniu decyzji o zawieszeniu, nie będą mogli kontynuować aplikacji ani na starych, ani na nowych zasadach.

Poprawka nr 10 wprowadzająca do ustawy art. 8c.

Art. 8c. „W stosunku do osób, których skargi, o których mowa w art. 29 ust. 5 ustawy zmienianej art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zostały uwzględnione, Dyrektor Krajowej Szkoły wydaje decyzje o przyjęciu na aplikację sędziowską lub prokuratorską, którą osoby te odbywają zgodnie z indywidualnym programem ustalonym przez Dyrektora Krajowej Szkoły.”

Uzasadnienie

Poprawka nr 10 ma na celu wprowadzenie do ustawy art. 8c, regulującego sytuację prawną aplikantów, którzy ukończyli aplikację ogólną i wobec których Dyrektor Krajowej Szkoły wydał decyzje o odmowie przyjęcia na starą aplikację sędziowską lub prokuratorską, które to decyzje zostaną uchylone przez sądy administracyjne w czasie, gdy aplikanci starych aplikacji ukończyli już szkolenie (po roku 2019). Art. 8c pozwoliłby na przyjęcie tych osób na aplikacje prowadzone na nowych zasadach, na warunkach określonych przez Dyrektora Krajowej Szkoły, analogicznie, jak w przypadku regulacji zawartej w art. 8b.

Brak tej regulacji uczyni orzeczenia sądów administracyjnych niewykonalnymi.

Poprawka nr 11 do art. 14

Art. 14.

„Ust. 1. Do aplikantów aplikacji sędziowskiej, którzy rozpoczęli aplikację w latach 2011 – 2014 stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 61 § 1 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu obowiązującym przed wejściem życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2014 r. poz.1071).

Ust. 2. Do aplikantów aplikacji sędziowskiej, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską w latach 2015-2017 stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 61 § 1 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2014 r. poz.1071).”

Uzasadnienie

Poprawka nr 11 ma na celu nadanie art. 14 takiego brzmienia, aby rzeczywiście zapewnić aplikantom siedmiu pierwszych roczników aplikacji sędziowskiej możliwości dokończenia szkolenia i nabycia związanych z tym uprawnień zgodnie z tym reżimem prawnym, który obowiązywał podczas rozpoczynania przez nich aplikacji.

Zasadą przestrzeganą przez ustawodawcę – także w niniejszej ustawie - jest zachowanie dotychczasowego reżimu prawnego w stosunku do aplikantów, którzy pod jego rządami rozpoczęli szkolenie i zgodnie z którym nabyli określone uprawnienia. Dotychczasowe sformułowanie art. 14 ustawy narusza tę zasadę. Konieczna jest więc nowa redakcja art. 14 ustawy.

Krajowa Szkoła prowadzi szkolenie dla aplikantów sędziowskich według przepisów dwóch różnych reżimów prawnych. Cezurę czasową ich stosowania stanowi rozpoczęcie aplikacji przed lub po dniu 26 sierpnia 2014 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z dnia 11 sierpnia 2014 r. poz.1071), zwana dalej „nowelą z dnia 11 lipca 2014 r.”.

Pierwszy reżim prawny reguluje uprawnienia aplikantów pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego rocznika aplikacji sędziowskiej. Żaden z tych roczników nie zakończył jeszcze aplikacji sędziowskiej. Aplikanci tych roczników rozpoczęli aplikacje w latach 2011 – 2014 (por. Tabelę na przedostatniej stronie). Zgodnie z art. 31 ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu obowiązującym przed nowelą z dnia 11 lipca 2014 r. aplikacja sędziowska trwa 48 miesięcy. W jej trakcie aplikanci przez 30 miesięcy mają cyklicznie zajęcia szkoleniowe w Krajowej Szkole oraz praktyki w sądach i prokuraturze, a następnie przez 18 miesięcy odbywają staż na stanowisku referendarza sądowego. Do egzaminu sędziowskiego przystępują w trzydziestym miesiącu aplikacji. Po ukończeniu 48-miesięcznej aplikacji i otrzymaniu dyplomu jej ukończenia absolwent Krajowej Szkoły może zostać powołany na stanowisku sędziego sądu rejonowego, na podstawie art. 61 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie noweli z dnia 11 lipca 2014 r. Pełny cykl szkolenia koniecznego do uzyskania tego uprawnienia w tym reżimie wynosi 60 miesięcy: 12 miesięcy aplikacji ogólnej i 48 miesięcy aplikacji sędziowskiej. Dla zachowania wszystkich uprawnień wynikających z tego reżimu, dla aplikantów pierwszych czterech roczników, koniecznym jest wprowadzenie przepisu przejściowego, ujętego w zaproponowanym ustępie 1 art. 14 ustawy.

Bez tego zapisu absolwenci I – IV roczników aplikacji sędziowskiej, z których pierwsi otrzymają dyplomy ukończenia aplikacji w maju tego roku, po wejściu w życie ustawy utracą lub nie nabędą uprawnień do powołania na stanowisko sędziego. Będą musieli dodatkowo przepracować 18 miesięcy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego, a pełny cykl nabywania przez nich uprawnień wydłuży się do 78 miesięcy.

Drugi reżim prawny ma na celu zachowanie uprawnień aplikantów piątego, szóstego oraz siódmego rocznika aplikacji sędziowskiej. V rocznik rozpocznie aplikację sędziowską w dniu 30 marca 2015 r., a VI i VII odpowiednio w latach 2016 i 2017 (por. Tabelę na przedostatniej stronie). Zgodnie z art. 8 ustawy aplikacje te będą prowadzone na starych zasadach, tj. na podstawie przepisów ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu nadanym jej nowelą z dnia 11 lipca 2014 r. Aplikacja ta w świetle art. 31 ust. 1 ustawy o Krajowej Szkole trwa 30 miesięcy. Egzamin sędziowski jest przeprowadzany w trzydziestym miesiącu (art. 32 ust. 1). Samo ukończenie aplikacji sędziowskiej w tym reżimie prawnym nie daje jednak uprawnienia do powołania absolwenta na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Absolwenci muszą po aplikacji przepracować 18 miesięcy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego (art. 61 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu nadanym przez nowelę z dnia 11 lipca 2014 r.). W związku z tym w art. 35 ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu nadanym nowelą z dnia 11 lipca 2014 r. zawarto uregulowanie, w myśl którego po zakończeniu aplikacji Dyrektor Krajowej Szkoły sporządza i ogłasza listę klasyfikacyjną egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej, a osoby umieszczone na liście mogą zostać zatrudnione na wolnych stanowiskach referendarzy sądowych lub asystentów sędziów bez obowiązku uczestniczenia w procedurze konkursowej. Przysługuje im pierwszeństwo zatrudnienia. Art. 14 w wersji uchwalonej przez Sejm nie zapewnia zachowania tych uprawnień.

Zauważyć należy, że w drugim reżimie prawnym pełny cykl nabywania uprawnień do powołania na stanowisko sędziego wynosi również 60 miesięcy: 12 miesięcy aplikacji ogólnej, 30 miesięcy aplikacji sędziowskiej oraz 18 miesięcy pracy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.

Ponadto wskazać trzeba, że 60-miesięczny cykl nabywania uprawnień do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego został zachowany również w nowym modelu aplikacji sędziowskiej, uregulowanym w ustawie. Aplikanci VIII rocznika aplikacji sędziowskiej, którzy rozpoczną aplikację w 2018 r. nabędą uprawnienia do ubiegania się o urząd sędziego po ukończeniu 36-miesięcznej aplikacji sędziowskiej i przepracowaniu 24 miesięcy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.

Podkreślenia wymaga, że art. 8 ustawy odnosi się jedynie do przebiegu aplikacji, a nie odnosi się do uprawnień aplikantów nie dotyczących samej aplikacji. Nawet uprawnienie do otrzymania dyplomu ukończenia aplikacji w ciągu 14 dni po jej zakończeniu nie dotyczy już okresu samej aplikacji. Stąd koniecznym jest wprowadzenie dodatkowej regulacji zaproponowanej w ustępie 1 i 2 artykułu 14 ustawy.

zaproponowanej w ustępie 1 i 2 artykułu 14 ustawy.

**Poprawka nr 12 wprowadzająca do art. 16 ustawy nowy ustęp 1,
dotyczący konkursu na aplikację ogólną w 2015 r.
oraz poprawki nr 13 – 15,
wprowadzające zmiany do pozostałych ustępów tego artykułu.**

Art. 16.

Poprawka nr 12

1. Konkurs na aplikację ogólną w roku 2015 oraz aplikacja ogólna rozpoczynająca się w roku 2016 odbywają się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Poprawka nr 13

2. Osoby, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mogą złożyć wniosek o umieszczenie na liście klasyfikacyjnej aplikantów, o której mowa w art. 26 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później jednak niż do dnia zakończenia aplikacji ogólnej rozpoczętej w roku 2016.

Poprawka nr 14

3. Do sporządzania list klasyfikacyjnych aplikantów, którzy ukończyli aplikację ogólną w latach 2016-2017 oraz do składania wniosków o kontynuowanie szkolenia na aplikacji sędziowskiej lub aplikacji prokuratorskiej stosuje się przepisy dotychczasowe.

Poprawka nr 15

4. Kandydaci przyjęci na aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską w latach **2016 - 2017** na podstawie art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, odbywają aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską na podstawie przepisów dotychczasowych.

Uzasadnienie

Poprawka nr 12 jest konsekwencją wydania przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 27 lutego 2015 r. zarządzenia o przeprowadzeniu w 2015 r. naboru na aplikację ogólną, której rozpoczęcie zaplanowane zostało na dzień 1 lutego 2016 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2015 r. poz. 81).

Brak regulacji zaproponowanej w poprawce nr 12 spowoduje przerwanie naboru oraz uniemożliwi rozpoczęcie w 2016 r. szkolenia przez VII rocznik aplikantów aplikacji ogólnej. Należy mieć przy tym na uwadze, że w praktyce nie jest już możliwym przeprowadzenie w 2015 r. naboru na aplikację sędziowską i prokuratorską według nowych zasad.

Poprawka nr 13 zmierza do zmiany przepisu zawartego w art. 14 ust. 1 (według poprawki będzie to ust. 2) w taki sposób, że uwzględnia fakt zarządzenia naboru na aplikację ogólną w 2015 r., której rozpoczęcie zaplanowano na dzień 1 lutego 2016 r., a zakończenie na dzień 31 stycznia 2017 r.

Poprawka nr 14 dokonuje zmiany art. 16 ust. 2 ustawy (wg poprawki będzie to ust. 3) umożliwiając Dyrektorowi Krajowej Szkoły ogłoszenie listy klasyfikacyjnej aplikantów po zakończeniu aplikacji ogólnej w 2016 i 2017 r. oraz umożliwiając osobom wpisanym na te listy składanie wniosków o kontynuowanie szkolenia na aplikacji sędziowskiej lub prokuratorskiej

Poprawka nr 15 uwzględnia fakt, że przepis ten stał się zbędny w stosunku do aplikantów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, którzy rozpoczną aplikację w dniu 30 marca 2015 r., czyli pod rządami dotychczasowych przepisów. Jednocześnie poprawka uwzględnia fakt ogłoszenia naboru na aplikację ogólną w 2015 r. i okoliczność, że jej absolwenci w 2017 r. będą rozpoczynali aplikację sędziowską lub prokuratorską, które będą prowadzone na dotychczasowych zasadach.

Poprawka nr 16 dotycząca art. 17 ustawy.

Art. 17. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ustawy

zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Uzasadnienie

Art. 17 ustawy powinien regulować tylko zakres czasowy obowiązywania dotychczasowego rozporządzenia o nadaniu statutu Krajowej Szkole, określającego ustrój tej państwowej osoby prawnej.

Art. 17 ustawy w zakresie, w jakim odnosi się do przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie ustawy o Krajowej Szkole, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a regulującym szkolenie wstępne, jest zbędny.

Zgodnie z art. 8 i 16 ustawy stare aplikacje, których zakończenie nastąpi w 2019 r., odbywają się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem również dotychczasowych przepisów wykonawczych. Ich stosowanie nie może zostać ograniczone w czasie w sposób wskazany w art. 17 ustawy przez przyjęcie sztywnej granicy dwóch lat od daty wejścia w życie ustawy. Naturalny kres ich stosowania wyznacza bowiem zakończenie szkolenia przez aplikantów na tych aplikacjach. Tak też zostało to już prawidłowo uregulowane w art. 8 i 16 ustawy, odnoszącym się do obowiązywania w czasie przepisów dotychczasowych, tj. zarówno przepisów zawartych w ustawie, jak i w rozporządzeniu.

Ustawa zmienia w sposób zasadniczy ustawę o Krajowej Szkole, wprowadzając nowy model aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej. Dotychczasowe przepisy wykonawcze nie są dopasowane do nowego modelu szkolenia wstępnego. Wymusza to opracowanie dla nich nowych przepisów. Ponieważ pierwszy nabór na nowe aplikacje sędziowską i prokuratorską zostanie przeprowadzony dopiero w 2016 r., a same aplikacje rozpoczną się w 2017 r., pozostaje wystarczająco dużo czasu do wydania nowych przepisów wykonawczych, regulujących przebieg naboru i szkolenia na tych aplikacjach.

Poprawka nr 17 wprowadzająca zmianę do art. 19 ustawy.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie *3 miesięcy* od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Poprawka nr 17 ma na celu przywrócenie trzymiesięcznego terminu *vacatio legis*, przewidzianego w projekcie ustawy przyjętym przez Senat w dniu 10 kwietnia 2014 r. (druk senacki nr 535).

W związku z zarządzeniem przez Ministra Sprawiedliwości naboru na aplikację ogólną w 2015 r. i odłożeniem naboru na nowe aplikacje na rok 2016, odpadła przyczyna skrócenia *vacatio legis* do 30 dni. Ustawa wprowadza głębokie i liczne zmiany w zakresie zarządzania Krajową Szkołą i powoływania wykładowców. Ponadto wprowadza nowy model szkolenia wstępnego (aplikacji). Celowym i uzasadnionym wydaje się przywrócenie pierwotnego trzymiesięcznego okresu poprzedzającego wejście w życie ustawy, który i tak wydaje się okresem minimalnym przy tak daleko idących zmianach legislacyjnych. Krajowa Szkoła będzie musiała się przygotować organizacyjnie do prowadzenia działalności

w nowych warunkach. Przez kilka lat równolegle będzie prowadzić szkolenie aplikantów według dwóch różnych modeli. Koniecznym stanie się opracowanie nowych programów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, co bez uprzedniego wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania aplikacji nie będzie możliwe. Ustawa przenosi część kompetencji Dyrektora Krajowej Szkoły na prezesów sądów okręgowych i prokuratorów okręgowych. Będzie to wymagało przeprowadzenia akcji informacyjnej i dokonania licznych uzgodnień z tymi organami oraz odpowiednich uzgodnień na szczeblu Ministerstwa Sprawiedliwości i Prokuratury Generalnej.

Wszystkie te okoliczności przemawiają przeciwko skróceniu trzymiesięcznego *vacatio legis*, zaproponowanego pierwotnie przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

T a b e l a

**kolejnych roczników aplikantów aplikacji ogólnej i aplikacji
specjalistycznych, prowadzonych w latach 2009 - 2019**

na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole
Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2012 r. poz. 1230 ze zm.)

Rocznik aplikacji ogólnej (AO)	Data rozpoczęcia AO	Limit	Rocznik aplikacji sędziowskiej (AS)	Limit	Rocznik aplikacji prokuratorskiej (AP)	Limit	Data rozpoczęcia aplikacji specjalistycznych AS i AP	Rok zakończenia AS	Rok zakończenia AP
I AO	30.11.2009	300	I AS	75	I AP	75	28.02.2011	2015	2013
II AO	29.11.2010	300	II AS	105	II AP	45	30.01.2012	2016	2014
III AO	06.02.2012	200	III AS	100	III AP	50	8.04.2013	2017	2015
IV AO	11.02.2013	200	IV AS	85	IV AP	55	31.03.2014	2018	2016
V AO	27.01.2014	180	V AS	90	V AP	60	30.03.2015	2017	2017
VI AO	26.01.2015	180	VI AS	-	VI AP	-	2016	2018	2018
VII AO	01.02.2016	150	VII AS	-	VII AP	-	2017	2019	2019

Aplikanci pierwszych czterech roczników aplikacji sędziowskiej (w tabeli pola oznaczone kolorem niebieskim) odbywają aplikację na zasadach określonych w ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie noweli z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 11 sierpnia 2014 r. poz. 1071). Zgodnie z tymi przepisami aplikacja sędziowska trwa 48 miesięcy, w tym 30 miesięcy zajęć w Krajowej Szkole i praktyk w sądach, prokuraturach i innych jednostkach oraz 18 miesięcy stażu na stanowisku referendarza sądowego w sądzie rejonowym. Do egzaminu sędziowskiego aplikanci tych roczników przystępują w trzydziestym miesiącu szkolenia. Po ukończeniu 48-miesięcznej aplikacji i otrzymaniu dyplomu jej ukończenia absolwent Krajowej Szkoły może zostać powołany na stanowisko sędziego sądu rejonowego, na podstawie art. 61 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie noweli z dnia 11 lipca 2014 r. Pełny cykl szkolenia koniecznego do uzyskania tego uprawnienia w tym reżimie prawnym wynosi 60 miesięcy: 12 miesięcy aplikacji ogólnej i 48 miesięcy aplikacji sędziowskiej.

Aplikanci piątego, szóstego i siódmego rocznika aplikacji sędziowskiej (w Tabeli pola oznaczone kolorem żółtym) będą odbywali aplikację na zasadach określonych w ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w brzmieniu nadanym nowelą z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 11 sierpnia 2014 r. poz. 1071). Zgodnie z tymi przepisami, aplikacja sędziowska trwa 30 miesięcy. W ostatnim miesiącu aplikacji aplikanci przystępują do egzaminu sędziowskiego. Samo ukończenie aplikacji sędziowskiej w tym reżimie prawnym nie daje jednak uprawnienia do powołania absolwenta na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Absolwenci muszą po aplikacji przepracować 18 miesięcy na stanowisku

referendarza sądowego lub asystenta sędziego (art. 61 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o stroju sądów powszechnych w brzmieniu nadanym przez nowelę z dnia 11 lipca 2014 r.). W związku z tym w art. 35 ustawy o Krajowej Szkole w brzmieniu nadanym nowelą, zawarto uregulowanie w myśl którego po zakończeniu aplikacji Dyrektor Krajowej Szkoły sporządza i ogłasza listę klasyfikacyjną egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej, a osoby umieszczone na liście mogą zostać zatrudnione na wolnych stanowiskach referendarzy sądowych lub asystentów sędziów bez obowiązku uczestniczenia w procedurze konkursowej. Przysługuje im także pierwszeństwo zatrudnienia. W drugim reżimie prawnym pełny cykl nabywania uprawnień do powołania na stanowisko sędziego wynosi również 60 miesięcy: 12 miesięcy aplikacji ogólnej i 30 miesięcy aplikacji sędziowskiej oraz 18 miesięcy pracy na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.

Nowela z dnia 11 lipca 2014 r. nie zmieniła zasad regulujących aplikację prokuratorską, która trwa 30 miesięcy.

Siódmy rocznik aplikantów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, będący ostatnim rocznikiem aplikacji prowadzonych na dotychczasowych zasadach, zakończy szkolenie **w 2019 r.**

Ósmy rocznik aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, będący jednocześnie pierwszym rocznikiem aplikantów odbywających aplikację na zasadach określonych w ustawie o Krajowej Szkole w brzmieniu nadanym nowelą z dnia 20 lutego 2015 r. rozpocznie szkolenie w 2017 r., a zakończy je w 2020 r.

DYREKTOR
KRAJOWEJ SZKOŁY SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

Leszek Pietraszko
SĘDZIA SĄDU APELACYJNEGO